

Előfizetési árak:
 Évesre 6 frt — kr.
 Félévre 3 „ — „
 Negyedévre 1 „ 50 „
 Egy hóra — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádasy-féle ház)
 Hová az előfizetések és a lap
 küldésére vonatkozó felszólítások
 intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 Hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adatnak.
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

W. Kölinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Baranyai írók és közönség.

(H.) Nem a nyár fonnyasztó melegétől megérlelt uborka-évad téma-szüksége kényszerít, hogy erről a czimról szaporítsak szót; önmagamtól gondoltam e témára, mikor egy tehetséges helyi poétának nyomtatott levelét olvastam, melyben kiadandó költeményeire előfizetést hirdet.

Megvallom: mosolyogtam, mikor ezt a fölhívólevelet elolvastam. Nem a fölhívás maga, sem az illuzionista poéta nem oka annak a cinikus mosolynak: a fölhívás önmagában jól van megírva, a poétának pedig egyik főkélléke az illúzió. Hanem az a megmosolyogni való, hogy milyen az a közönség szembeállítva ezzel a poétai becses illúzióval.

Van tudniillik abban a fölszólításban néhány passzus, melyben az íróember, aki joggal hivatkozhatik büszkén arra, hogy férfi-eszét, lelkesedését, buzgóságát, fáradságát mind Baranyára és annak székvárosára tékozolta, — igen tékozolta — tehát ez az íróember erre a Baranyára és erre a Pécsvárosra számít, ettől vár minden jót.

Mondom: az illúzió becses tulajdonság; e nélkül nem volna semmi nagy, semmi nemes; állameszme, humanizmus, hazaszeretet, nemzeti közérzet, vallás, művészet, erkölcs: mind-mind az illúzió anyatején táplálkozik. Hanem a mi poétánk már megint tékozlásba esett, mikor ezt a világot mozgató becses kincset a „jó pécsiek“-re és a „jó baranyaiak“-ra pazarolja.

Más emberek tapasztalatai mások. Hogyan is állunk Baranyában s Pécssett az írói becsülettel? Sehogy. Külön választom a székvárost a megyétől. Pécs még úgy — a hogy „állam az államban“; ennek a városnak még csak volna érzéke, de nincs hozzá pénze; mert akiknek ebben a tőkepénzesek városában pénzüik van, azoknak már nincs érzékük. A megye azonban teljesen érzéketlen; mert ahol intelligenciáról lehetne szó — a többi egyszerű földmivelő nép lévén — ott van a pénz is, az anyagi tehetőség, hanem az érzék vastag bunda alatt hűsel s nincs olyan varázsló hatalom, mely onnan kicsalja a napsugaras verőlényre.

Büszkélkedhetik akárki azzal, hogy ő mennyire becsüli e megye népét, milyen sokat tart fölöle, miként él-hal érte, mekkora lelkesedés tölti el, ha arra gondol, hogy ő e megye szülöttje vagy leglább is itt töltötte idejét gyermekéveitől, ennek dolgozott: az a megye meg se billenti a fülét; a vastag bunda alatt nem hallja a szót. Vadász-czéczők, kártyaestélyek, kugli-partik — nem az egészség előmozdítására, mert hiszen vidéken úgy is egészségesek az emberek, hanem nagy pénzre: ezek iránt a szellemi élvezetek iránt már teljes hangfölfogó képességgel bír a megyei „notabilitások“, a megyei „intelligenciájának“ a füle dobja.

De vannak ott künn a vidéken olvasókörök, kaszinók is. Majd minden hónapban keletkezik egy. Mindannyinak van könyvtára, hiszen talán csak azért „olvasó-

kör“; a könyvtárba a választmány évente vásárol könyveket a pénztár állapotához mérten. És a könyvtárban? „Buckingham herceg hét csókja“, „Az elátkozott basa“, „Véres pénz“, „Boszorkány-barlang“, — s egész sereg e fajta rémolvasmányok, melyeket kilószámra árulnak az antiquáriusok — az igaz, hogy nagyon olcsón, kilója 8—10 krajczár. Mikor aztán egy baranyamegyei születésű, állandóan Baranyában működő íróember könyvet adván ki, a mintegy hatvan baranyamegyei olvasókörnek külön fölhívásban arról perorált, hogy ő mennyire büszke Baranyára, s önérettel vallja magát e megye szülöttjének, s hogy országos névért nem tolatkzik, de az boldoggá tenné, ha a saját megyéjében mindenki ismerné írói termékeit, akkor erre a lelkes fölhívásra a hatvan közül csak egyetlen egy olvasókör sem volt viszont büszke az ő szülöttjére s megmaradt valamennyi továbbra is az ő „Véres pénz“-ei és „Boszorkány-barlang“-jai mellett.

De hát mit is vár az író az olyan megyétől, amelynek úgynevezett „intelligenciája“ között akad egy egész tábor, mely megfölebbezza a színházra megszavazott 50 ezer forintról szóló közgyűlési határozatot. Mit vár — hogy kissé a magasabb régiók felé is tolkodjunk — az úgynevezett „gentry“-től, melynek minden szellemi élvezete s ebbéli igénye a „huszonegyes fogás“-ig emelkedik föl, azon túl lenéz mindent, ami a szellemet izgatja, s csak sajnálkozni tud azokon, akik többet

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Vadrózsák.

— Saphir M. G. —

I.

Édes, szelíd tekinteted
 Gyakran szemembe mélyed,
 A bűvár is tengerbe száll,
 Ha ott gyöngyöt remélhet.

Szemembe csak merülj bele,
 Egy nagy kincs rejtvé áll ott,
 A legszebb gyöngyöt ott leled:
 A keped' megtalálod.

II.

Letörtem azt az ágat,
 Mely akkor ránk hajolt,
 Hogy ajk ajkon bevallá,
 Mi szívünk titka volt.

A fa milyen virágos,
 Mi gazdag volt az ág,
 Tekinteted mily égő,
 Csengő szavad mi lány!

És hogy meglátogattam
 A régi fát megint,

A puszta, száraz ágról
 Ah, egy levél sem int!

Letörtem azt az ágat,
 A mely reánk borult,
 Beszéltem egyre hozzá,
 S könyvem reája hullt.

S bár sirtam, bár beszéltem,
 Az ág üres maradt,
 Tört sziven, tört faágon
 Lomb többé nem fakad!

III.

Bár rózsza nektek mitsem ér,
 Tavasz jó tél után,
 S ha dalán nem örvendtek is,
 Dalol a csalogány!

És bár a szemnek fáj a fény,
 A nap ragyogva ég,
 És bár ti nem néztek reá,
 Reátok néz az ég!

S bár ő dalom' nem hallja meg,
 Az csak neki fakad,
 S bár tőle csak halált kapok,
 Ő életem marad!

IV.

Szép, szép a fűt fejről,
 De szebb a fő maga,

A melyről én leloptam
 A fűtöt valaha.

Oly kedves a levélke,
 De kedvesebb keze,
 A kéz, mely azt leirta,
 Míg Amor volt vele!

S ez öv, a melyet egykor
 Elvesztett, oh mi szép,
 S mégis szebbnek találok
 A könnyed öv helyét!

A képe mint egy angyal,
 S ő is avval rokon,
 A képét eltaláltam,
 Őt sohasem fogom!

A szive zárva nékem,
 Elzártabb ő maga,
 Szívéhez volna kulcsom,
 Ő hozzá, oh, soha!

V.

Kebledről nékem adtad
 A kis rózsát, virágot,
 Éjjel remegni kezdett
 És hozzád visszavágyott;
 Mondd drága gyermek, félve kértem,
 Szabad-e őt haza kisérnem?

is és egyebet is irnak, mint családi váltókra a becses nevöket.

Marad tehát az íróra Pécs város, ahonnét, ha anyagi dotációt keveset kap is, legalább erkölcsi biztatást minél többet. Mert a középosztály, mely amennyire hozzájuthat, hát sokat olvas, elismer minden jót, minden törekvést; de hogy a tehetőséget, annak produktumát meg is fizesse, ahhoz neki magának hiányzik a tehetősége. Hivatalnok sereg, mely szűken mért és szigoruan kiszabott fizetésből él és csak éppen hogy állásához mérten elég jól megél: a szellemi élvezetét kénytelen le szállított áron, kéz alatt, főképen pedig kölcsönzés segélyével szerezni meg.

Ezen az osztályon fölül van egy csoportja a valamivel tehetősebb embereknek, akik áldoznak mindenre, ameddig vagyoni helyzetük engedi. Ezek az írás és művészet megfizetői, csak hogy ezek kevesen vannak, s ennél fogva hamar ki is meritik házi budgetjüknek irodalompartolás cím alatt szereplő tételét. Ami ezeken fölül a tőkét uralja, az a réteg csak a pénz iránt bír érzékkel. Sivár üzleti kedélyek, akik tán még áldoznának valamit írásra és művészetre, ha valaki figyelmeztetné őket rá. Ez pedig a nők hivatása volna, ha ugyan ebben a körben a nőknek is egyébre volna gondjuk, mint a piperére, toilettre. Nem mintha ez emészténé föl a pénzt, — óh megközelítőleg sem, — hanem csupán mert a gyöngéd nemnek ez a fajtája nem bibelődik más-sal, mint a divatlappal, ez tölti be egész szellem-körét.

Ami vagyon e városban főlhalmozva fekszik, azon vagy a lidérc ül vagy mindenmásra fordittatik, mindenre jut, csak irodalomra nem. Sehol egy irodalmi alapítvány, egyedül a nemzeti kaszinónak hajdan jókedvében tett két rendbeli 4 aranyos pályadíját véve ki, melyre diákok pályázhatnak; sehol kisebb kiadású Röck Szilárdok, Kun Kocsárdok, pedig vagyon dolgában áll egyik-másik pénzmatador anynyira vagy felényire, mint amazok.

Talán egy alakítandó irodalmi társaság képes lenne meghódítani e heverő

pénzü embereket s írók pártoló alapítványokat teremteni, elvonván holmi más haszontalan czélokra való pocsékolástól a vagyonos emberek figyelmét; tán ilyen irodalmi társaság példaadással hatni lesz képes egyesekre, hogy ne a nagy harangra hagyogassák a pénzüket, mely az ő hagyatékuk nélkül is megél az ő millióiból, hanem irodalmi alapítványokat tegyenek, amikből Baranyamegye írói kissé szárnyat eresztessenek.

Addig pedig ti múzsafiak ringassátok magatokat illuziótokban a ti Baranyamegyétek és Pécsvárostok jóakaró támogatásával s csak várjatok egyedül e kettőtől továbbra is minden jót!

HIREK.

— **(A Szepeszy-szobor)** jövő év őszére már ott fog ékeskedni a felső sétatér középső térségén, ahol most a szökőkút áll. Csütörtökön irta alá Kiss György a szobor készítésére vonatkozó szerződést, mely szerint 10 ezer forintért, melyet 4 részletben kap meg, 1893 évi október hó 1 jére tartozik elkészíteni a szobrot, melynek minden költségét ő viseli. A szobor 2-50 méter magas, a talapzat 3-75 méter magas lesz.

— **(Dr. Nendtvich Károly)** a kir. József-műegyetem nyug. tanára, az akadémia tagja, kiváló természettudós, városunk szülötte és diszpolgára f. hó 5 én este Budapesten 81 éves korában végelegyengülésben meghalt. A megboldogult született Pécsen 1811 decz 31-én. Atyja ugyanitt gyógyszerész volt. Gimnáziumot részint Pécsen a ciszterciák gimnáziumában, részint Késmárkon végezvén, 1829-ben Pestre ment az orvosi taufolyam hallgatására. 1836-ban orvosi diplomát nyert. 1843-ban Kossuth Lajos felszólítására az országos magyar iparegyesületben a vegytauból népies előadásokat tartott. 1848-ban Sanglotti tanszékére hívták meg az egyetemre. 1873-ban Zichy József keresk. miniszter fölküldte a bécsi kiállításra a vegytani osztály jurorának. Ezért a kir. tanácsosi címmel jutalmazták. Ugyanezen évben a műegyetem tanári kara rektorának választotta meg. 1881 végén nyugalomba vonult, s ezentúl kizárólag a természettudományoknak élt. Irodalmi munkássága igen nagy; kémiai szakműveken és akadémiai értekezéseken kívül számos utirajzot is írt.

— **(Választó polgárok figyelmébe.)** Ujból figyelmeztetjük a város választó polgárait, hogy az 1893. évre szóló választói névjegyzék készen van s azt naponta reggel 8 órától

12-ig megtekintheti. Ezt a figyelmeztetést azzal a megjegyzéssel tesszük, hogy a névjegyzék ellen kifogást lehet tenni, ha t. i. valaki a jegyzékből jogtalanul kihagyatott, míg mást jogtalanul fölvettek. A felszólalást írásban kell megtenni és július hó 15 ödikéig be kell nyújtani a választók névjegyzékének fölügyeletével megbízott hatósági tagnál, aki azt azonnal beiktatni s arról elismervényt adni köteles.

— **(Tíz év előtti diákok találkozója.)** E hó 11-ére adtak találkozót még tíz év előtt azok a pécsi főgimnáziumbeli érettségit végzett diákok, akik 1882-ben oszoltak szét az ország minden tájéka felé! Hétfőn reggel találkoznak a gimnáziumi épületben. A találkozón jelen lesz Verbőczy István gyepes polányi cziszt. rendi plébános, a 10 év előtti diákok akkori osztálytanára.

— **(A Pécsi Dalárda)** jövő szombaton tartja alapszabályszerű dalestélyét a nemzeti kaszinó kertjében. A közel jövőben pedig ismét rendez a dalárda afféle nyári ünnepeit, valószínűleg a Tettyén, hogy az országos dalversenyre szükséges utiköltséget végre-valahára összeremtsse.

— **(Veszett eb.)** Szerdán d. u. 3 óra-kor egy ismeretlen veszett eb Kuszter Nándor úszógi kocsifölirő Ferencz nevű 9 éves fiának jobb kezét és balcizmóját megmarta. A boldogtalan apa kétségbeesve hozta be szerencsétlenül járt fiát az irgalmasrend kórházába, hol Pataki Lucidus, a kórház igazgatója azonnal fölvette. Fehér állatorvos és Trixler rendőrbiztos a vett jelentés után rögtön megjelentek a helyszínen s az esetről jegyzőkönyvet vettek föl. A kutyát Keizer János az úszógi állomáson lévő koresmáros a szerencsétlenség megtörténte után nemsokára agyonlőtte. Az állatorvos a boncolás alkalmával a kutya teljes vesztségét konstataulta. A jelenlévők állítása szerint a veszett kutya tíz kutyát és egy csoportban lévő öt ludat is megmarta. A rendőrbiztos a kellő intézkedéseket azonnal megtette, s az úszógi állomáson, nemkülönb az országutakon található, valamint a téglagyári kutyákat zár alá tette. Hasouló intézkedések megtétele czéljából a járási főszolgabíró is megkerestetett. A gyermeket még az éjjeli vonattal a budapesti Pasteur-intézetbe szállították beoltás végett.

— **(A főkapitányság)** a következő hirdetményt bocsátotta ki: „Minden kétséget kizárólag beigazolvá lett, hogy f. hó 6 án a város területén egy veszett eb több ebet megmarta, miért is fölkérem a t. közönséget, hogy ebeik egészségi állapotát naponkint a leggondosabban megfigyeljék, az utcára szájkosár és poráz nélkül ki ne bocsassák és a legkiterjedtebb óvintézkedéseket megtegyék arra nézve, hogy bármely körülmények közt senki a megharapás veszélyének kitéve ne legyen s minden meg-

VI.

Nem esdek én szerelmet,
Rá méltó nem vagyok,
Mit én kérek, csekélység,
Könnyen megadható.

Mely kebleden virul most,
A rózsát másnak add,
És másnak azt a fürtöt,
És másnak add szavad' ;

És másra mosolyog csak,
És másnak add szived',
És másnak lelked álmát,
Másnak tekinteted' ;

És másnak adj te mindent!
Esküt, csókot, kezét!
S csak egy könnyel jutalmazd
Az én szerelmemet!

Zoltán Vilmos.

Lucrum cessans.

Valamikor én is meg akartam nősülni, és kiszemeltem magamnak egy csinos barna leányt ibolyakék szemmel, mert azt hallottam, hogy a kék szemben visszatükröződik a lélek mennyei jósága.

A leánynak sok pénze volt, nekem pedig nagyon kevés, annyira, hogy még a virágcsokrokat is hitelbe kellett vásárolnom, melyeket az imádottnak reggelenként egy-egy szerelmes

levél kíséretében hordárom által küldözgettem lakására.

Az eljegyzési ünnepeit valahogy csak kihuztam, mert a szabónál még volt hitelem, az elmaradhatlan lakezipőt pedig egyik barátomtól vettem kölcsön, kinek hálám fejében megígérttem, hogy házibaráttá avatom.

Végre elérkezett a rég óhajtott esküvő napja. Egész éjjel alig hunytam le szememet, akkora izgatottsággal tekintetem a kitézött óra elé. Nem csekély dolog végkép elbucszni a legényélettől, mely annyi gyönyört rejt magában és belépni egy világba, melyet csak mások tükrében látunk. Eszembe jutottak ifjúkori emlékeim, az eltűnt örömeik és átszenvedett fájdalmak és kimondhatatlan érzet fogta el lelkemet, mely át volt szöve az égő vágytól, minél előbb eloszlalni a bizonytalanság lengő ködét, mely homályba ejti lépésemet.

Annyira el voltam foglalva ezekkel a töprenkedésekkel, hogy az esküvő prózai körülményeiről egészen megfeledkeztem és csak akkor vettem észre vőlegényi toilettem fogyatékait, mikor az érkező násznép kocsirobogása már fölhallatszott a harmadik emeleten lévő hónapos szobámba.

Sokért nem adtam volna, ha e pillanatban valamely emberséges uzsorás megszerencseltetett

volna becses látogatásával. Azonban hiába reméltem, mert azok a vérszopó pióczák kerültek a valódi szorultságot és a hol komoly veszedelem fenyeget, ott nem lehet számitani segítségükre.

Még egyszer szigoru vizsgálat alá fogtam toilettemet, és úgy találtam, hogy a cipőm hűtlenül fölmondta a szolgálatot, és hogy a tátongó folytonossági hiányok az oltár elé lépés ellen kihívó módon protestálnak.

Itt gyors segély szükséges — gondolám és siettem keresni egy olyan cipészt, a ki még nem dolgozott nekem hitelbe.

Hosszu keresés után végre ráakadtam egyre. A derék iparos nagy örömmel fogadott és mikor azt kérdezém tőle, hogy van-e bizalma hozzám egy pár lakezipő erejéig, alázatos hangon válaszolá, hogy csak parancsoljak, majd elküldi segédével a lakásomra.

Teljes megnyugvással tértem haza és azt a rendeletet adtam ki a gazdaasszonyomnak, hogy az érkező cipészsegédet fejedelmi fogadtatásban részesítse.

Én azután visszavonultam a szobámba és öltözködni kezdtem. Már minden rendben volt és csak a cipő hiányzott a teljes boldogsághoz.

Hiába vártam, nem jött senki. A gonosz suszter alkalmasint fölültetett. Kezdem izzadni

betegülési esetet e hivatalnak f. év augusztus hó 1-ig bejelentésnek. A ki jelen fölhívásnak eleget nem tesz, azt a közegészségügyi törvény értelmében a legszigorubb módon fogom megbüntetni.

— **(Szentzséki ülés)** volt 7-én d. e. 10 órakor a püspöki aulában, melyen a kánonok teljes számmal jelentek meg, az elnöki tisztet Szláby v. püspök viselte ez alkalommal. Folyó ügyeket intéztek el.

— **(A Pont-Biquet család hatása.)** Nevezük egyszerűen Z. úrnak, legalább nem követünk el indiszkrétciót. Tehát Z. úr ott volt a Pont-Biquet család előadásán, mert a lapokból azt olvasta, hogy ez a vigjáték rendkívül érdemes a meghallgatásra, és egész odaadással figyelte a francia szerző szellemes ötleteit s komikus helyzeteket. Már mindjárt az első jelenetek lebilincseltek figyelmét. De hogy is ne! Az egyik férfi, ki frenológiával foglalkozik, egy másiknak a feje hátsó részét vizsgálta a titkos szerelmi kalandok dudorodásának megkeresése céljából, sőt egyik barátjának elbeszéli, hogy a kérdéses dudorodást, még pedig elsőrangú nagyságban, a tulajdon anyósa fejének hátsó részén is fölfedezte. Z. úr azonnal a saját ábrándos tekintetű kis nőcskéjére gondolt, ki a közvélemény állítása szerint még vizet sem tud zavarni. Bámulata az előadás folyamata alatt lassan, lassan, de biztosan izgatottsággá fajult. De volt is miért. Mert az az anyós, ki a szigorú erkölcsiség elveit gyakorolta 42 hosszú esztendőig, az elsőrangú nagyságú dudorodás folyamán nyaképen egy kedvező pillanatban őrtült szerelemre lobbant egy ismeretlen úr iránt. Már pedig az ilyen szomorú tapasztalat baljóslatu sejtelmeket szokott ébreszteni a férjek szívében. Alig várta a darab végét. Egyenesen rohant haza, pedig barátai váltig csábították egy kis barátságos összejövételre a „Mátyás király“-ba. Mit neki összejövétel, muri, cigány, mikor keblét szomorú elbérzettek marcangolják. Bájós neje, kit a darabnak pikáns volta miatt nem vitt el a színházba, még fönn volt, mikor Z. úr haza érkezett. Nyugalmat erőltetett s a régi megszokott modorban lépett nőcskéje elé s a viszontlátás örömeinek kifejezése gyanánt hevesen megölelte, úgy intézvén kellő ravaszsággal a dolgot, hogy az ölelés hevében — mintegy véletlenül — a bájós fejecske hátsó részét is alaposan megvizsgálhassa. A ravaszság sikerült. Z. úr megtapogatta a fejcskét, s majdnem elájult. Oh miért is ment abba a színházba! oh miért is vannak olyan írók, akik a frenologia vívmányait a színpadról hirdetik! A bájós fejecske hátsó részén ott ékeskedett a tiltott szerelmi kalandok dudorodása, még pedig első rangú nagyságban, akárcsak a Pont-Biquetné fején! Elkéseredését elpalástolta és mosolygott az asszonykára, ki viszonozta e mosolygást búbajos lényé teljes erejével. De ez a mosolygás Z. úr szemében most már nagyon csaltának, álnoknak

a félelemben és már a régi czipőmhöz akartam folyamodni, midőn gazdasszonyom sápadtan jelelté, hogy ő a czipőt javítás végett átaadta egy ismeretlen legénynek, a ki az imént itt járt.

— Szerencsétlen asszony! — kiálték kétségbeeseten. Mit csinált, hiszen az nem volt czipész segéd, hanem koldus!

A gazdasszonyom erre a szóra hangos sikoltásra fakadt és még nekem kellett őt csititanom, csak hogy a szomszédok a szokatlan zajra össze ne fussanak. Így tehát az esküvőre természetesen el sem mehettem; de még levelet sem küldhettem elmaradásom kimagyarázására, mert az igazi okot bevallani rösteltem, ürügyet használni pedig tiltotta férfiaságom.

A menyasszonyom szégyenében még az nap elutazott néniéhez a harmadik vármegyébe; én pedig fölkerestem ügyvédemet, hogy pert indítson a suszter ellen az elmaradt haszon megtérítése miatt.

Ügyvédem azonban nem igen biztatólag nyilatkozott az ügyről, mert — miként mondá, — hogy meg nem nősültem, csak elmaradt kár nem pedig elmaradt haszon és ebben az én ügyvédemnek talán csakugyan igaza is lehet.

B. I. E. r.

tűnt föl. Szerette volna az asszonykát megfojtani. De csak nyugalom és hidegvér, gondolá. Majd megcsipi ő az álnok teremést! Másnap az asszonyka szörnyen megrémült, mikor kedves férje tudára adta, hogy sürgős ügyekben — Budapestre kell utaznia, még pedig azonnal. Régi fogása ez a férjeknek — az igaz — hogy megtudják a valót; de minden régisége mellett is még soha sem bizonyult eredménytelennek. Az asszonyka sirt, jajveszékelt a bucsuzás perczében — és kikísérte férjét a pályaházhoz. A férj elutazott, de Szent-Lőrinczen leszállt és a legközelebbi vonattal visszaérkezett s egyenesen haza sietett. A szoba ajtaja nem akart ki nyitni. Talán valamelyik cseléd tévedésből bezárta. Zörgetni kezdett. Azonnal megszólalt aranyos kis nőcskéje. „Ki az? „Én vagyok!“ — válaszolá a dühöngő férj, szelidítve mindinkább kitörésre hajló hangját. Az asszony, anélkül, hogy hangja megrezzett volna, nyugodtan válaszolt: „Azonnal kinyitom.“ S kinyitotta. Z. úr nem tudván tovább tartóztatni magát berohant. Szétnézett s az egyik sarokban egy csinos elegáns botocskát pillantott meg, mely semmi esetre képezhetette a felesége tulajdonát. A botocska nyomán tovább kezdett kutatni s a pamlag alatt egyszerre csak idegen czipőket vett észre. Rémesen fölördített, megkapta a czipőt s talpra állította tulajdonosával együtt. Egyik unokaöccse volt, kit igen szeretett s szeretetének nem egy jelével halmozott el. Tableaux! a történet többi része, azt hisztük, elmaradhat. Ime egy kis dudorodás milyen nagy dudorodássá nőhet.

— **(Külley Pál közjegyzőjelöltet)** f. é. június hó 15-én avatták föl a jogtudományok doktorává Kolozsvárott.

— **(Az országos iparegyesület)** f. évi június hó 26-ikán Budapesten tartott közgyűlésének határozata folytán a megítelt munkásermeket városunkban a következők kapták meg: **E z ü s t b e n:** Grohmann Ferencz edényfestő és festőmunkavezető. **B r o n z b a n:** Eberhard Ferdinánd edénymázoló és kemenczefülgyelő; és Kallenberg Thrankmár, gipszmintázó és öntő. A megokolás kiemeli, hogy Grohmann Ferencz edényfestő és festőmunkavezető, kitartó munkássága, szorgalma és példás magaviseletéért; Eberhard Ferdinánd edénymázoló és kemenczefülgyelő egy negyed századon át egy helyen kifejtett hű és buzgó munkásságért; Kallenberg Thrankmár gipszmintázó és öntő, két évtizeden át egy helyen kifejtett hű és buzgó munkásságáért, kapták az érdemeiket. Mindhármán Zsolnay Vilmos gyáranak munkásai.

— **(Halálozás.)** Özv. Buday Mátyásné szül. Demény Borbála élete 89-ik évében elhunyt. Temetése ma d. u. 5 órakor lesz a Hunyadi-utca 23. számú házból.

— **(Installáció.)** E hó 1-én tartotta installációját Erdélyi János plébános Somogy-Lakócsán. A beiktatási szertartást Troll pápai praelátus teljesítette fényes segédlettel. Az ünnepe után lakoma volt. Erdélyi — mint mondják — a nevelés és közoktatás terén érdemeiket szerzett s a lakócsai esperesi kerület és a szigetvári tanítói kör nagyot nyer a népszerű, nemesszivű tanítgyarát személyével.

— **(Az aratás és a vetések állása megyénkben.)** Fölvivjuk lapunk olvasóit és barátait, hogy a vetések állásáról és az aratás lefolyásáról lapunkat esetről-esetre értesíteni sziveskedjenek. Az aratás különben megyénk területén már megkezdődött, mert különösen homokos területeken a rozs olyan érett, hogy a sarlót bele lehet vágni. Lehető jó termésre van kilátásunk általában, különösen hol a buzák még nem döltek mennyiségre; a minőség azonban számos helyen nem felel meg a várakozásnak, mert a sok eső, köd, nagyon változó időjárás ártalmára voltak: a rozsban jó minőséget várnak. **B a r a n y a - M o n o s t o r r ó l** értesítenek, hogy a rozsda a gabonában, főleg pedig a buzában és árpában jelentékeny, helyenként 50 százaléknyi kárt okozott: néhol egészen tönkretette a búzát. Az aratás folyamatban van, a buza csak középszertűen fizet, az árpa közepén alulinak jelezhető; a rozs középtermetű ad, elebben a zab igen szépen nő, közepén föllül. Kukorica jól gyarapodik. A megye több részén megkezdtek a kaszálást is, mely mennyiség dolgában minden várakozást föllülmul; hanem annál kétesebbé válik majd a minőség, a mennyiben a gyakori eső a fölszárítást nehezíti s magát a termést erősen kilugozza. Ilykép olesó szénára lehet ugyan számítani, de annál ritkább

lesz az ázatlan s eső nélkül fölgyjött jó takarmány. Az aggodalom lassanként oszlani kezd, mely az idej burgonya terméshez fűződött. A kedvező időjárás következtében a hiányosan s erőtlentül kelt burgonya annyira megjavult, hogy az aggodalmat eloszlatta. Most már megkapálva s föltöltögetve erősen virágozik. A piacon már nagy garmadáknak árulják az új termést. Ezek legnagyobb részben korai rózsza, avagy a sárgás jakabnapj burgonyafajok. Az árak ha nem is tulzott magasak már, de még mindegyre elég tisztességesek. A kukorica, mely megkésztetése daczára is igen szépen fejlődik, a sok eső következtében alig kaphatja meg az első kapálást. Majd még egészen sáros a föld úgy, hogy a kapát belemerteni nem lehet, majd ismét a legjava munka közben zavarja ki a napszámosokat egy újabb kósza zápor. A legjobb akarat s legtörekvőbb buzgóság mellett sem lehet a munkával végezni.

— **(Eljegyzés.)** Löwenfeld Adolf borostyáni lakos eljegyezte a napokban Tenczer Katinka kisasszonyt Czinderi-Bogádról.

— **(A Rác Guszti-féle népzenei társaság)** primást cserélt, az eltávozott Rác Guszti helyébe a banda Miskolczi Géza soproni jeles primást szerződtette a hirneves és külföldön is sokat megfordult Munczi bandájából.

— **(Új levelező lapok.)** E hó elsejétől fogva — mint ahogy ezt már előre jeleztük — új csinos kiállítású levelező lapok kerültek forgalomba. Címük: „Hirdetményes levelező lap“ s a közönséget annyiban érdeklik ezek a kék nyomású lapok, hogy két krajczár helyett egy krajczárért kaphatók s ugyanazt a szolgálatot teszik, mint a sárga levelező lapok. Azt a másik krajczárt persze a hirdetők fizetik, kiknek hirdetése a lap írásra szánt oldalának a keretét képezi.

— **(A vasuti tolatások alkalmával)** előforduló egyes vigyázatlanságról szóló minap egyik közleményünk, melyet egy hozzáuk beküldött levél alapján tettünk közzé. A magy. kir. államvasut pécsi forgalmi főnöksége most arról értesít, hogy a jelzett esetben semmiféle mozdonyral nem tolattak s nem is lovagoltak arra huszárok, hanem mikor az Engel-féle rakárnál egy üres kocsit toltak kézi erővel az iparvágányról a pályaudvarba, akkor hajtattott sebes vágatva egy katonatiszt a fogatával s a kocsiba fogott lovak valamitől megijedtek s megbokrosodva a pályaház felé robogtak. A személybiztonságra vonatkozó óvó rendszabályok betartását legszigorubbán ellenőrzik.

— **(Fizetésemelés.)** Az állami tisztviselők megjavított illetményeinek, illetve pótlékának kiutalásával foglalkozik ez idő szerint Wekerle pénzügyminiszter. Minden tisztviselő, a ki többletét, akár fizetésemelés, fokozatos előléptetés, vagy lakbér címén igényli, pótlék gyanánt kapja meg ez év október hó 1-én egyszerre, hogy a havi részletek által a számadásvezetés meg ne nehezítségessék.

— **(A harkányi fürdőn)** a fürdővendégek száma július 7-ig 907 személy. Átutazó vendégek száma ugyanaddig 2540 személy.

— **(A valuta szabályozása.)** Az osztrák valutabizottság megállapodásaival megegyezőleg a magyar bizottság a következő három lényeges módosítást tette: az ötven filléres ezüst érmeke veretésének mellőzése. A jelentés ki fogja emelni, hogy már a bizottság első tárgyalása alkalmával fölmerték az a nézet, hogy kívánatos volna mellőzni az 50 filléresek veretését, mert tartani lehet attól, hogy a forgalomban ez az érme lépethet az eddigi 20 krajczárosok helyébe s jelentékeny megdrágítását eredményezheti, különösen a kis forgalomnak. A második a következő módosítás: „Az államjegyek bevonásánál követendő eljárást illetőleg már most megegyezés jött létre, hogy első sorban az egy forintos államjegyek vonandók be és helyettesítendők — az államjegyek kizárásával — más törvényes fizetési eszközzel. A harmadik módosítás abból áll, hogy az érmeegyezmény ama rendelkezésében, mely szerint: „a két kormány meg fogja engedni, hogy aranyértékpénzek magánosok számlájára is veretessenek“ az aranyértékpénzek szavak husz koronások szavakkal cseréltesseken föl, vagyis, hogy az érmeegyezmény ne terjedjen ki a tíz koronás arany érmeke magánosok számlájára való ve-

retésére. — A pénzügyi bizottság jelentését a valutajavaslatok tárgyában valószínűleg július 11-re fogják napirendre tűzni.

— **(A megyei állandó választmány)** csütörtökön d. e. ülést tartott, melyen véleményével ellátta és előkészítette a hétfői közgyűlésen tárgyalandó ügyeket.

Tolvaj.

A legelső lakó, a kovácslegény, rekedt bődüléssel ugrott ki az udvarra:

— Tolvaj.

Nagyot ordított. Azután meggondolta magát és még nagyobb ordított:

— Rabló!

Valaki látszott a kerítés aljában, ahova árnyékot vetett a hold, hogy habozva futkos előre, hátra, mint mikor a rossz gyerekek megszorítják az udvarra tévedt ebet s a szegény állat szűkölvé kíméli, hol akadna egy kis egeret.

Ahogy a harcziás kovács bögött, akár csak a janicsárok rézüstje szólna, egyszerre hangos lett az udvar. A két könyvkötő legény is kiugrott azon borzasan az ágyból, ennek a két legénynek olyan haja volt, mintha azzal kennék föl a könyvtáblákra az enyvet és soványak voltak rettenetesen és egymás mellé álltak, hogy legalább ketten együtt egy rendes emberi alakot mutassanak és úgy bögtek.

— Rabló! utána!

És mozogtak is, mintha utána akarnának menni, de nem mertek.

Mindhárman látták, hogy az a sötétben bujkáló alak egy gimnaszta-ugrassal átvette magát a kerítésen s hogy az átvétődés pillanatában megragyogott az oldalán valami kardféle a holdfényben.

— Huhh! — kiáltották unisonó.

— Hahó! — kiáltotta a két könyvkötőseged, akik a könyvek kötése közben sok regényes dolgot olvasnak le az egyes lapokról.

Azután mindnyájan arról kezdtek beszélni, hogy látták, katona volt: kard volt az oldalán. Mit akarhatott itten?

Egy csecse kis lány, egy tizenhétéves baba, akit az egész udvar imádott — titokban és aki igéző pongyolában jelent meg legutolsónak az udvaron, előbb elpirult, azután föllélegzett és egész testében remegve selypítette:

— Én szemmit sze láttam . . .

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés volt csütörtökön délután, melyet Aidinger János iskolaszéki elnök 3 órakor nyitott meg. A tagok szép számmal jelentek meg. Az ülés megnyitása után jelentést tett az elnök, hogy a tanév június végével elvégeztetvén, a záró vizsgálatok megtartása mellett a tanév lezárása szabályszerűen megtörtént. A vizsgálatokra az iskolaszék képviseltetése céljából kiküldött tagokat fölhevítta, hogy a tapasztalatról jelentést tegyenek, hogy esetleg a hiányok pótlásáról intézkedni lehessen.

Bolgár kiküldött azon tapasztalatra jutott, hogy a belvárosi fiúiskola első osztályában a hittanból 15 gyerek bukott meg. Nem érti a dolgot. S oly tünetnek találja, mely fölött gondolkozni kell. A többi tárgynál is hasonló tapasztalatot tett. S megütözt, hogy az első osztályban az olvasásból sokan megbuktak. E jelenség okát az iskola túltömöttségében találja.

Károly Ignác apát-esperes felszólalása amaz igazságnak adott kifejezést, hogy akik megbuktak, olyanok, kik iskolába nem jártak, vagy fejletlen kornak.

Szieberth sokszor kifogásolta a hitoktatás eredményét s most már ez ügyet megérettnek találja a tárgyalásra. Azt tapasztalta, hogy a hitoktatás eredménye nem felel meg a mai kor igényeinek, különösen az ipariskolában; az okot abban látja, hogy nincsenek állandó hitoktatók. Gyakran változnak, úgyszólván egymásnak adják a kulcsot 3—4 hónaponként. Így tehát egységes oktatás nem érhető el. Komoly intézkedést kér állandó hitoktatók alkalmazása céljából. Aztán 5500 mulasztás volt az első osztályban a sok betegség miatt, a haladás tehát lehetetlenné vált. A 4-ik osztályra nézve intézkedést kér, mivel a létszám a 90-et meghaladta. Általában az iskolák túltömöttek, kiváló eredmény tehát nem ér-

hető el, bár az ideai eredmény eléggé kielégítő, amiben jelentékeny részes van az igazgató főfelügyelőnek, ki az oktatást lehetőleg egyöntetűvé tette minden osztályban. És ez megnyugtató s hozott áldozatokért.

Bubregh a polg. leányiskola 3 ik osztályában rendet, haladást, csint talált. A zeneiskolában nagy eredményt tapasztalt. A hittanításra vonatkozólag a catecheta-rendszert óhajtaná.

Károly Ignác azzal a propozícióval áll elő, hogy, mivel sok az osztály és a hittani órák száma rendkívül magas s a hittanítókat alkalmazott káplánok egyházi funkciójukkal is eléggé igénybe vannak véve, kérjék föl a megyés püspököt, hogy a jövő tanévre 2 hittanítói állásra szemeljen ki alkalmas egyéneket, a kik állandóan hitoktatással foglalkozzanak. Iskolaszéki elnök erre közbeszólt: Ki fizesse? Károly Ignác nyomban megfelelt: A város! Iskolaszéki elnök: Ha ez felekezeti iskolaszék volna, úgy elismeri, hogy joga volna az iskolaszéktől ezt követelnie, ámde ez községi iskolaszék, a törvény szerint pedig minden felekezet tartozik gondoskodni a saját vallásának oktatásáról. Két hitoktatót nem tart elégség az órák nagy száma miatt, legalább is 5-re van szükség. Erre kéri fölhevíteni a püspök figyelmét. Inczédi úgy találja, hogy a hittan rendes, kötelező tantárgy, és így a város köteles gondoskodni annak tautításáról.

Schneider csudálkozik, hogy eredménytelenséggel vádolják a hitoktatást. Lehetnek nehézségek, de eredménytelenség nem konstatalható. Az ipariskola más elbírálás alá esik. Mert ott vannak sokan vidékiek, kik sohasem tanultak semmit s ilyet láthatott Szieberth. Bolgárnak azt válaszolja, hogy sokféle járvány volt s így nagy volt az elmaradás, tehát vagy meg kellett buktatni az illetőket, vagy nem adni kalkulust. Károly Ignác rektifikáló felszólalása után a jelentéseket tudomásul vették.

Iskolaszéki elnök jelenti, hogy az idén meglátogatta a bányatelepi iskola azon osztályait, melyekben városi tanítók vannak alkalmazva, s nagy eredményt konstatalt. A germanizálás vádjának ellensúlyozásul, mint örvendetes tényt jelenti, hogy a tanulók már a 2-ik osztályban mind tiszta magyarsággal felelnek a kérdésekre s ez figyelemre méltó dolog, midőn 80 tanulóból csupán 5—6 magyar, a többi pedig cseh, morva stb. származású. A jövő évben a tan nyelv ez iskolában is kizárólag magyar lesz, mint azt a bányagazgatóság bejelentette. Bolgár a Miaszönyunk zárdájáról s Károly Ignác a Rudolfinumról teljes elismeréssel nyilatkoztak.

Ezek után Majorossi főjegyző fölolvasta Schneider főfelügyelő-igazgató jelentését, amely szerint a tanítótestület csekély kivétellel eleget tett kötelességének. Továbbá említi, hogy a nyelvtan tanítás reformálását tűzte ki céljául s a tanítókkal a szigorú bánásmód helyett a szelid modort fogja kultiváltatni. Összesen 3776 növendék nyert az idén oktatást a város tanintézetében. A jövő évi beiratásokra nézve, miután az iskolák nagy részében katonaság lesz elszállásolva, a következő előterjesztést teszi: a beiratások kezdődjenek szeptember hó 18., 19. és 20 ikán d. e. 8—12 ig s d. u. 2—4 ig; a belvárosi és polgári leányiskolában azonban, hol nem lesz katonaság elszállásolva, a beiratások aug. 29., 30. és 31 én kezdődjenek; az iskolaszéki elnök erre azt proponálta, hogy a polg. leány- és a belv. leányiskolában a beiratások legyenek aug. 29., 30., 31-ikén a többi iskolában azonban szept. 21., 22. és 23-ikén. Bolgár az ideai szüreti vakáció megszüntetését indítványozza, ami az iskolaszéki elnök propozíciójával együtt egyhangulag elfogadtatott.

Ezek után a főfelügyelő-igazgató a budai külv. kerületnek czélszerű fölosztására tett javaslatot, ami szintén elfogadtatott. Jelenti továbbá, hogy a női keresk. szaktanfolyamban mind a 13 hallgató jeles eredménnyel végzett. Beterjeszti aztán a polg. leányiskola növendékeire vonatkozó fegyelmi szabályzatot. A szolgálatra vonatkozó javaslatra nézve egy szűkebb bizottság küldetett ki az iskolaszéki elnök elnöksége miatt, melynek tagjai lettek: Szieberth, Inczédi, Schneider, Egri. A főfelügy. igazgató beterjeszti az órarendeket.

A polgári közs. leányiskola tanító testületének kérvénye a karácsonyi és husvétii szünidőknek a középtanodákéhoz hasonló meghatározása iránt, élénk vitát provokált, melyben részt vettek Szieberth, Schneider s az iskolaszéki elnök; a határozat az lett, hogy husvét

előtti szerdától ünnep utáni keddig lesz a husvétii szünet. A polgári leányisk. tanítónők kérvénye, fizetésüknek a törv. minimumra való fölemelése iránt, elutasított. Musszou Vince bányatelepi tanítónak véglegesítés iránti kérvénye teljesített. Károly Ignác az inasiskolához 1 hitoktatónak kinevezését kérelmezi. A megyés püspökhez fognak ez ügyben petíciót beadni.

A Dunagőzhajózási társaság igazgatósága a jövő tanévvél 2 új tanerő alkalmazását és 2 tanterem fölállítását kéri, a mit élénk vita után véleményezés végett kiadtak a főfelügy. igazgatónak. Ezek után több iskolai fölserelésre mintegy 258 frtot, Germán István helyettesének 30 frtot szavaztak meg. Egy segédtanítói állomás üresedésben lévén, arra pályázat fog kihirdetett. Korpótlékok a következőknek szavaztattak meg: Rozsics Sándor, Nyers Angyalka, Borsiné. Ezek után több apróbb ügy elintézése után az ülés fél 6-kor véget ért.

Iskolai értesítők.

A főgimnázium értesítője. A zircz-czirztereci rend pécsi róm. kath. főgimnáziumának értesítője a lefolyt iskolai évről ezúttal is terjedelmesen számol be. Bevezetésül közli azt a két nagy hatást keltett szónoki remeket, melyeket az iskolai év alatt két nemzeti ünnepen adott elő szerzőjük, Békefi Remig dr. a történelem kitértő tanára a főgimnáziumban. Az első Széchenyi István grófról, a magyar nemzet regenerátoráról emlékezik meg, s Békefi beszéd a főgimnáziumnak múlt szeptemberben tartott Széchenyi-emléknapján mondta el; második beszédét pedig: „A szent korona nemzetünk történetében” czimvel a király koronázási jubileumkor tartott intézeti ünnepélyen adta elő szabadon. Mindkét jeles szónoki művet bőven ismertettük annak idején. Az értesítőnek két becses száma ez a két beszéd.

A tanintézet állapotrajza czim alatt közli az értesítő az intézetről szóló tulajdonképeni beszámolót. A tanárkarban volt 11 okleveles rendes és 3 helyettes tanár, egy rajztanár, egy tornatanár. A tananyag részletezése után Légár Hugó, a tanári könyvtár öre számol be a tanári könyvtárba ez évben szerzett és ajándékképen érkezett könyvekről s a vett könyvekre fordított költségekről. Gyarapodott a könyvtár 200 művel 296 kötetben, a könyvtarra 378 frt 14 krt fordítottak. Az ifjusági olvasókönyvtár 62 művel (97 kötet) szaporodott, s 233 frt 13 krt költöttek rá. Az intézeti régiséggyűjtemény az idén rendezték Sipos Orbán a régiséggyűjtő öre és Nuber eszéki muzeumi főfelügyelő, s az összegyűjt, mintegy 6000 pénzbeli és érembeli csak 2208 darab jutott beosztás alá. A természetrajzi szertárat szintén e tanévben rendezte Ágh Timót dr. szertárőr. Az újból készült leltár szerint 11890 darab szemléltető praeparátum van a szertárban. A fizikai muzeumra ez évben 30 frt 72 krt költöttek különféle szerek beszerzésére.

A két iskolai egyesület közül az Önképzőkör 700 frt 59 kr., a Segélyző egyesület 4399 frt 34 kr. vagyonnal rendelkezik. Az önképzőkörben 13 pályamű nyert jutalmat s 3 szavaló részesült jutalomban. A segélyzőegyesület ingyen-tankönyvekkel és pénzzel segítette a szegény-sorsu tanulókat.

Az intézetbe beiratott 394 tanuló, az év végén volt 335 róm. katolikus, 3 gör. kel., 3 helvét, 1 agost., 17 izraelita, 333 magyar, 24 német, 2 horvát, pécsi 125, baranyamegyei 85, más megyékbeli 139, slavoniai 6, ausztriai 3, csehországi 1. A mulasztott órák száma 11331.

Az értesítő végül a tanintézet ez iskolaévi életének főbb mozzanatait írja le s a jövőre vonatkozó intézkedésekről ad tájékoztatót.

VEGYESEK.

— Thurn Emil és társa óras és ékszerész lapunk mai számában közétett „Üzlethelyesség-változtatás” hirdetésére különösen felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Nevezett jó hírnevű örvendő czég ezen új helyiségben tetemesen szaporította áru készletét szebbnél-szebb órák és ékszerekkel úgy hogy bármily igényeknek képes megfelelni. A díszesen és gazdagon be rendezett kirakat mindenkit meglep.

— A „Fonciére” pesti biztosító intézet megyénk területére kötvénykibocsátási joggal fölruházott főügynökséget állított föl Eizer János főügynöksége alatt. Az intézet titkára

Pongrácz Gyula. A Fonciére összes biztosítékai 11 millió frira ruának és elfogad biztosításokat tűz- és jég-károk, az ember életére és balesetek ellen. Lapunk mai számában foglalt hirdetésüket ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

— „Kegelet“ A már 20 év óta fenálló és így Pécsen a legrégebbi temetkezési-intézet, gyorsabb intézkedhetőség végett és főraktárát Ferencziek 6. sz. (Kis-tér, Bilitz-féle házba) tette át, fentartva az eddigi Perczel (O-pósta utca) 22. sz. saját házában lévő raktárát is. Ezen helyiségek a telephon hálózattal vannak összekötve. Raktárakat tetemesen szaporították, miáltal úgy az egyszerű, mint a legdiszesebb temetéseket helyben úgy a vidéken is a legjobban és legolcsóbb árért eszközölhetik. Szorgos és pontos kivitelről kezeskednek és megbízottjuk Kiudl Alajos ur. Külömben felhívjuk t. olvasóink figyelmét az intézetnek mai számunkban közzétett hirdetésére.

A fekete és pécsi vizcsatornák.*)

Baranyavármegye délnyugati részén fekszik azon terület, a melynek vízmentesítését eszközlő csatornarendszer rövid ismertetése képezi a jelen közlemény célját.

A Pécs és Szigetvár fölött fekvő hegyléczből eredő nagy esésű patakok tetemes mennyiségben és rohamosan vezetnek a vizeket azon sík területre, a mely Dráva Palkonya, Cseli, Tésenfa, Szaporca, Kémes, Piski, Egerszeg, Cz. Bogád, Uj-Mindszent, Kisasszonyfa, Téseny, Velin, Bagota, Magyar-Ürögh, Német-Ürögh, Patacs, Cserkut, Kővágó-Szöllős, Gerde, Szt.-Iván, Szt.-Gál, Szt.-Dienes, Zoók, Pázdány, Aranyos, Bicsérd, Pellérd, Pécsváros, Kistelek, Gilvánta, Magyar-Meeske, Hernádfa, Rónádfa, Monostor, Sumony, Bánfa, Katádfa, Hidvég, Sámód, Besencze, Poprád, Kis Szt.-Márton, Czú, Denesháza, Okorág, Sellye, Oszró, Kis-Csány, Nagy-Csány, Kákics, Marócz és Vaiszló községek határain terjed ki. A patakok a sík területre érven, kisebb esésüknel fogva, nem képesek többé a fölülről letóduló vizet tovább vezetni, a minék következménye azon számos áradás volt, a melyek folytán a területnek nagy része elmoosárosodott.

A bajok elhárítására szükséges volt a meglevő, de eliszaposodott medreket oly méretekkel helyreállítani, hogy azok a rendes nagy vizeket lehetőleg kiöntés nélkül képesek legyenek elvezetni. A rendkívüli árvizek kiöntései ellen ily természetű vízfolyásoknál védekezni céltesztett intézkedés volna, mert egyrészt a befektetett költségek nem állnának arányban az elérendő haszonnal, másrészt pedig a csatornák jó karban tartása mellett az ily kiöntések vizei oly rövid idő alatt vezethetők le a területekről, hogy még a gazdasági művelés alatt álló földeken sem mutatkoznék érezhető károsodás.

Ezen vízbajok megszüntetésére alakult az 1878. évben a „Fekete és pécsi vizszabályozó-társulat“

A társulat a csatornákat 296,891 frtnyi költség mellett tényleg kiásatta. De időközben ügylátszik a főtartás hiányos lehetett, mert a vízbajok ezen munkálatok teljesítése után sem szüntek meg, miért is a társulat újabb munkálatokra készített tervet, a melyek szerint nemcsak a csatornák tisztítása, hanem a társulati területek ármentesítése vétetett volna foganatba.

Miután azonban ezen új munkálatok 500,000 frtnyi befektetést igényeltek volna s miután a társulat az eddigi munkálatai sikerében biztatást a jövőre nem látott, a kivitel mellözése mellett a társulat fölözslása mondatott ki, a mely társulati határozat a volt közmunka és közlekedési miniszterium által jóváhagyást nyert.

Azonban a fölszámolás és vagyoni viszonyainak lebonyolítása mellett a társulat érdeklősége nem tévesztette szem elől a vidék sanyaru állapota által követelt lecsapolás kivitelét. Látjuk ezt abból, hogy az érdeklőség az 1886. évben egy értekezleten, 1887. évben pedig a társulati választmányi és közgyűlésen határozatilag kimondotta, miszerint teljesen elhanyagolt csatornák tervszerű megújítással kapcsolatos tisztításnak vettessenek alá, fölkérve ez alkalommal a a vármegye alispánját, hogy ezen munkálatot az érdeklőség terhére társulati szervezkedés nélkül az 1885. XXIII. t. cz. intézkedései alapján hajtassa végre.

*) A „Köztelek“ június 22-iki számából.

A tisztítási munkálatokra rendelkezésre bocsátotta a társulat az alispánnak az 1881. évi XLII. t. cz. alapján adóvisszatérítés címén befolyó jövedelmet, kimondván még, hogy a többlet-költségeket az érdekelt terület, illetve haszonarányban tartoznak majd viselni.

Ekkor vette az egész ügyet a kulturmérnöki hivatal a kezébe.

Ugyanis az I. ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal a társulati fölvételek alapján kidolgozott egy újabb tervet, mely a teljes ármentesítés elejtésével a meglevő csatornáknak a megfelelő méretekben való újbóli kiásását tűzte ki célul. Ezen tervzet szerint a befogadó Dráva folyótól, a Fekete viz somogyi és baranyai ágain, mint főfolyásokon, továbbá az ezekbe torkoló pécsi, bükkösi, Okor, Almás, Gyöngyös és Korcsina mellékfolyásokon összesen 812,000 m³ földmozgósítással volnának a csatornák helyreállítandók.

A kiviteli költségek pedig — belefoglalva a társulat kezébe dső, azonban önállóan a Dráva folyóba torkoló egerszegi viz tisztítását is — 185,000 frtban lettek előirányozva.

Ezen munkálatnál érdekelve van 16,245 kat. hold, úgy, hogy a fentebb kimutatott kiviteli költségből egy kat. holdra 11 frt 40 kr. esett volna.

Mivel azonban az adóvisszatérítési összegek is rendelkezésre állottak, a melyek az 1891. év végéig 84,030 frt 85 krt tettek ki (az évenkénti adóvisszatérítés 8775 frt 80 kr.) azért ezen összeg levonása után kat. holdanként 6 frt 50 kr. hozzájárulás lett megállapítva.

A kulturmérnöki hivatal által készített tervet az érdeklőség nagy többsége a kivitel alapjául elfogadta és a törvényes eljárás megtartása mellett az alispán a tisztítási munkálatok foganatosítását elrendelte.

A kiviteli munkák az I. ker. kulturmérnöki hivatal vezetése mellett házikezelésben 1889. év őszén tényleg meg lettek inditva és az 1891. év végéig 68,000 frt kiadás mellett 280,551 m³ föld lett mozgósítva. A kiadásban

benfoglaltatik néhány hid átalakítási költsége, a munkavezetésből származó költségek stb.

Az itt közölt számok egyszerű elolvasása mellett is azonnal szembeütnek azon körülmény, hogy az időhöz képest aránylag a munkaeredmény csekély.

Ez több okban leli magyarázatát.

1. A tavaszi időszakban a nagy víz miatt alig lehet valami munkát végezni; mivel továbbá a nyári időszakban a mezei munkák miatt stagnál a kivitel, azért úgyszólván csak az őszi időszakot lehet munkaidőnek tekinteni.

2. A munkásviszonyok igen kedvezőtlenek, a mennyiben tulajdonképeni földmunkások e vidéken alig vannak. Azért nagyobb eredményt csak úgy lehetne elérni, ha a munkások más vidékekről szállíthatnának ide. Ez azonban a házikezelés és a jelenlegi rendszer mellett úgyszólván lehetetlen, mivel a kulturmérnöki hivatal nagy elfoglaltságánál fogva a műszaki vezetésen túl nem terjeszkedhetik. Azért a folyó évben kísérletképen egyes csatornárezek kisebb vállalkozóknak lesznek kiadva.

Az eredményről a munkálatok befejezése előtt véleményt mondani korai volna, mert most csak azt kívánjuk konstatálni, hogy azokban a határokon, a hol a csatornatisztítás már foganatosítva van, a viszonyok lényegesen javultak s hogy az érdeklőség az eredménnyel meg van elégedve.

Végül még megemlítem, hogy a kiviteli munkák vezetése mellett az I. ker. kulturmérnöki hivatal a régi ártér helyesbítését és az ártéri birtokok egyénekenkénti összeírását is eszközölte, a mit óriási munkának kell mondanunk, ha figyelembe vesszük, hogy 16000 kat. holdnál nagyobb területen kell ezen munkát végeznie.

Józsa László.

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

H i r d e t é s e k :

Daruvári ásványfürdő,

a cs. k. szab. déli vaspálya állomáshelye, a kontinens legmelegebb vastartalmu forrása (a római Thermae Jatoroensis), bebizonyult gyógyhatásu tüdülő női betegségek, vészegénység, köszvény, csúz és idegbajok ellen.

Pompás fekvésű, délnek enyhe hegyi éghajlattal, kiterjedt parkkal, sétányokkal és körülveve hegyi erdőkkel.

Fürdői zenekar, könyvtár, multságok

és kirándulások, posta- és sürgöny-hivatal, közigazgatósági és törvénykezési hatóság. Kényelmesen berendezett

fürdőők és lakások

a legolcsóbb szabott árak mellett. Prospektust kívánatra ingyen küld

a Tüköry-féle daruvári, siraci és uljaniki uradalmak fürdő-igazgatósága.

Árverési hirdetmény.

Baranya-Görcsöny tulajdonát képező eddig volt

korcsmaház,

a hozzávaló husvágó helyiségekkel együtt, azonkívül

14 hold szántóföld és rét,

1893. évi január hó 1-től három egymásután következő évre, azaz 2895. évi december hó 31-ig, f. évi augusztus hó 3-án szóbeli árverés útján bérbeadandó.

Bérleni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt 10 százalék bérnatpénzt Görcsöny község bírása kezébe letenni, kinél a közelebbi feltételek is megtuhatók.

Bar.-Görcsöny 1892. évi július hó 4-én.

Kalamár András

biró.

Fonciére pesti biztosító intézet

BUDAPESTEN.

(Alapított: 1864-ben.)

Teljesen befizetett részvénytőke 2,000.000 ft.
Tartalékok és évi bevételek 9,000.000 ft.
Összes biztosítékok 11,000.000 ft.

Van szerencsém ezennel jelenteni, miszerint a fentnevezett intézet által **Baranya megyére** nézve **Pécsett** kötvénykiállítási joggal felállított főügynökségét elvállaltam s kérem a t. közönséget, miszerint becses bizalmával megtisztelni sziveskedjék.

Főtörekvésem oda irányuland, hogy kedvező biztosítási feltételek és legmértányosb eljárás mellett minden jogos igénynek eleget tegyek.

A intézet biztosításokat eszközöl:

- a) **tűzkárok** ellen;
- b) **jégkárok** ellen;
- c) az **ember életére**;
- d) az emberi testet érhető **balesetek** ellen.

Pongrácz Gyula

titkár.

Eizer János

a Fonciére pesti biztosító intézet
pécsi főügynöke.

Iroda: Széchényi-tér 13-ik szám. — Hivatalos órák d. e. 8—12-ig d. u. 2—6-ig.

Zacherlin a legjobb hirü szer minden rovar ellen.



A bámulatosan működő Zacherlin ismertető jelei: 1) a lepecsételt üveg; 2) a „Zacherl” név.

Árak: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 forint.

Kapható Pécsett:

Alt és Böhm
Köszl János
Eizer János
özv. Reeh V.
Sipőcz István gyógyszerárában
Reinfeld A.
Wertheimer Ch.
Lill János
Obetko Károly
Spitzer Sándor fia
Simon János

Herdlein Lajos
Hollósy Adolf
Raab Gábor
Lill István
Gyimóthy Gyula
Berecz Károly
Niek Károly
Grünhuth és Hirschler
Zach Károly
Dobszay Antal
Leichtner Mór
Klobucsár Mihály

Kaeskovics Jenő
Spitzer Jakab
Strausser J.
Wallerstein R.
Weber Ferencz
Bachmayer és Póth
Pfeffermann és Schön
Roth és Rosenthal.
Pécsváradon:
Dvorsky Béla gyógyszerárában.
Mohácson:
Auber Nep. János

Presslmayer N.
Freund és társa
Bachrach Győző
Stanzinger J.
Toldy Ignác.

Siklóson:

Paunz Géza
Kürschner M.
Bárany Sándor és társa
Weingoldner J.
Szentgyörgyi M.
Villányon: Gyimóthy Jakab.

338
1892 szám.

Árverési hirdetemény.

A mágoosi m. kir. vallásalapítványi uradalomhoz tartozó baranya-jenői üzemsztályban a fennálló gazdasági üzemterv szerint az 1893. évben kihasználás alá kerülő 9 kat. holdnyi rendes vágásban található összes, mintegy 970 tömör köbméter és 2320 frt 50 krra becsült

vegyes szálfák

— a Nagyméltóságú vallás és közoktatási m. kir. miniszterium f. évi 12250. számú magas rendelete folytán — folyó évi augusztus 9-én a Pécsváradon székelő mágoosi kir. közalap. erdőgondnokságnál zárt ajánlati verseny tárgyalás útján tövön elfognak adatni, miről vállalkozni szándékozók azon felhívással értesítettek, hogy szabályszerűen kiállított, 50 kros bélyeggel felszerelt és 300 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat, — melyekben a beígért összeg számokkal és beükkal tisztán kiírandó — a mondott napon délelőtt 11 óráig Pécsváradon az alulírt hivatalnál nyujtsák be.

Az árverési feltételek az erdőgondnoksági irodában a hivatalos órákban, valamint a baranya-jenői kir. közalap. erdőörnél bármikor betekintheők.

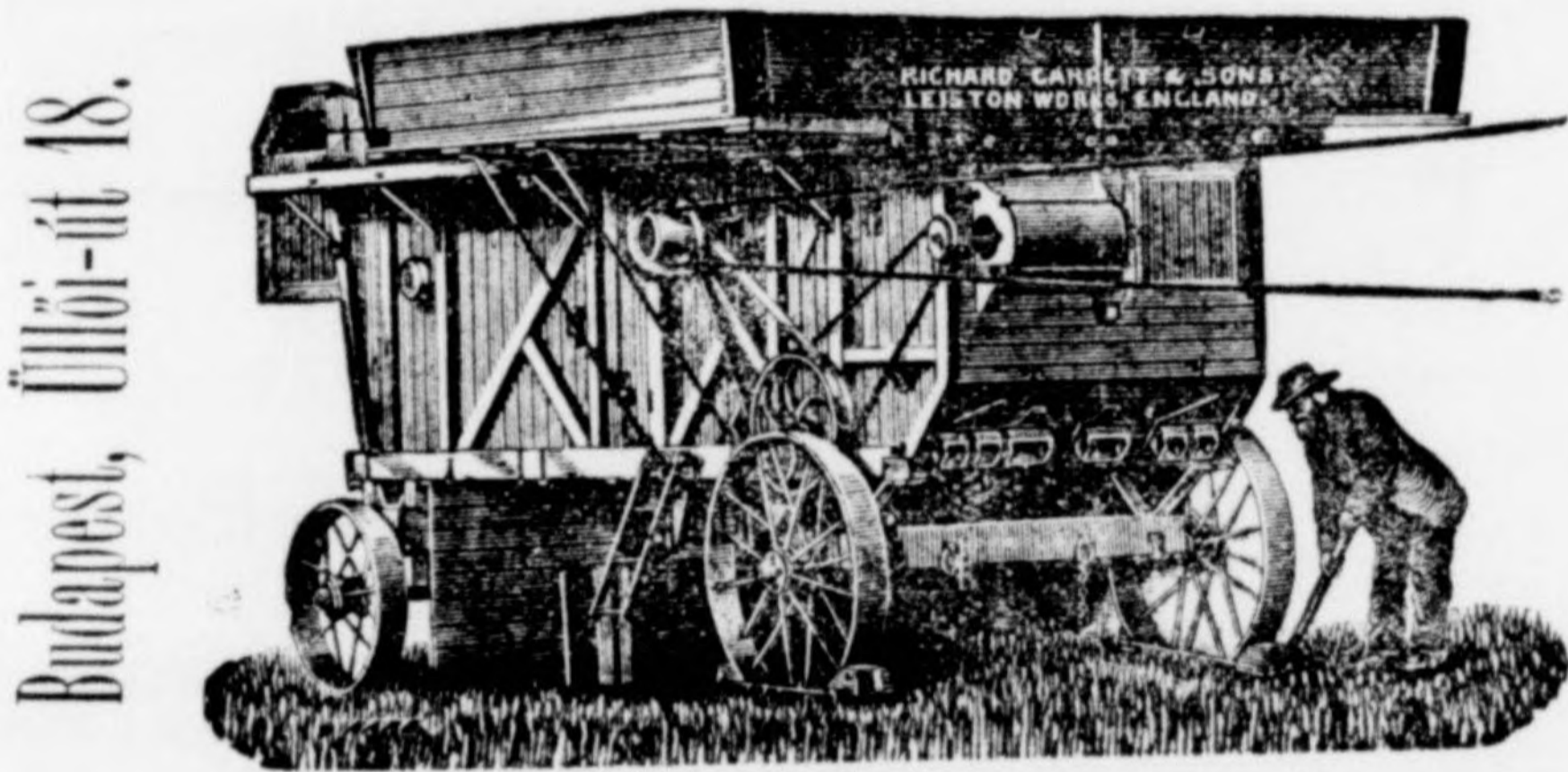
Utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Pécsváradon 1892. július hó 6-án.

A mágoosi kir. közalapítványi Erdőgondnokság.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök, BUDAPEST, Üllői-út 18. szám.



Budapest, Üllői-út 18.

Budapest, Üllői-út 18.

Ajánl 2 $\frac{1}{2}$, 3, 3 $\frac{1}{2}$ és 4 lóerejű szöges cséplőkészleteket, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gözcséplő-készleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy föllülettű rostákkal, árpahéjazó és választó-hengerrel. Fa- és szénfűtésre és eredeti szalma fűtő-gőzmozgonyokat. Továbbá R. GARRET & SONS föllülmulhatlan 40% tüzelőanyagot takarító COMPOUND-GŐZMOZGONYAIT. Legjobbnek elismert BRANTFORDI önműködő amerikai kéveköto aratógépeit. Eredeti amerikai szénagyűjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. SORVETŐ és SZÓRVAVETŐ-GÉPEKET és minden egyéb kisebb gazdasági gépet. Jutányos árak, kedvező föltételek.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapir

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

782
1892 sz.

Árverési hirdetemény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy vb. Schack Ferencnek 1892. évi ápril hó 21. napján leltározott és 1447 frt 25 kr. becsült ékszerből álló ingóságai a pécsi tek. kir. törvényszék, mint esődbiroságnak 5472/p. 1892. sz. végzése folytán nyilvános árverés alá fognak bocsátatni.

Mely árverésnek a helyszinén vagyis Pécsen Háltér 1. sz. a. leendő eszközlésére 1892. évi július hó 14. napjának délutáni 2 órája határidőül kitzetnek s ehhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingók az 1991. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára azonnal készpénzben kifizetendő.

Kelt Pécsen 1892-ik évi július hó 1. napján.

Fonyó István,
kir. bírósági végrehajtó.

Két jó nevelésű fiu

tanonczul

felvétetik egy

budapesti fűszer-kereskedésbe.

A feltételeket megmondja Mesztrits Imre Pécsen, király-utcza 38. szám.

Az ékszerek a m. k. fémjelző hivatal által jelezve.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsénk a n. t. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy Pécsen király-utcza 7. szám alatt volt régi és jó hírnevű

óras- és ékszerész-üzletünket

f. évi május hó 28-ától

a központi takarékpénztár tulajdonát képező király-utcza I. számú (Bazár) épületbe

helyeztük át. — Ezen üzlethelyiség-változtatás alkalmából nem mulaszthatjuk el hálás köszönetünket kifejezni mindazoknak, kik üzletünket becses bizalmukkal és megrendeléseikkel megtisztelték.

Tekintve pedig azt, hogy tömeges új bevásárlással raktárukat tetemesen szaporítottuk, felkérjük, miszerint üzletünket továbbra is kegyes megrendelésekkel megtisztelni méltóztatnék, minek ellenében ígérjük, hogy pontosság és szorgos munkával, valamint telhető olcsósággal szolgálva, — törekedendünk a nagyérdemű közönség teljes meglegedését kiérdemelni.

Mély tisztelettel

Thurn Emil és társa,

óras és ékszerész

Pécs, király-utcza 1. sz. (Bazár-épület.)

Vidéki megrendelések postafordultával lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Régi törött arany- és ezüsttárgyak vagy órák a legnagyobb áron becsereítetnek.

Öt évi jótállás.

Pósta és távirda czim: „Kegyelet“ Pécs.

„KEGYELET“ első pécsi temetkezési intézet

Pécsett. Ferencziak-utca 6. sz. (Kis-tér, Bilitz-féle házban) és Perczel- (Ó-posta) utca 22. szám saját házában lévő raktárral.



Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek teljes tisztelettel tudomására adni, hogy temetkezési intézetünket Perczel-utca 22. sz. raktárnak fentartásával, **Ferencziak-utca 6. sz. Bilitz-féle házba** helyeztük át és ezen fő üzlethelyiséget a Perczel-utczával Telephonnal összekapcsoltuk és így raktárunkat tetemesen szaporítva és kibővítvé — képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek és kívánalmaknak minden irányban és tekintetben nemcsak a leggyorsabban, hanem egyuttal legpontosabban megfelelni.

Temetéseknek legpontosabb valamint legolcsóbb rendezését ékes üveg- avagy diszes más rangú halottas kocsikban elvállaljuk úgy helyben valamint a szomszédos megyék bármely városában avagy községben — elvállalunk egyuttal **hulla-szállítást** légmentes zárt érczkoporsókban a bel- és külföld minden irányában. Raktárunkon található: **fa- és érczkoporsók**, szemfedők, halottas öltözék, sarkoszoruk, gyertyák, fátyolok, egyáltalán a temetkezésekhez szükséges legdiszesebb és legolcsóbb bármilyen nevezendő kellékek dúsz választéka.

Törekvésünk oda irányuland, hogy a 20 évi fenállásunk — tehát tényleg az I-ső pécsi temetkezési intézet szorgos törekvéssel szerzett jó hírnevet minden tolatódás nélkül — szorgos, pontos szolgálat valamint való és (nem látszólagos) olcsóság által mint eddig, ugy ezentúl is fentartva, a n. é. közönség becses bizalmát minden tekintetben kivívjuk.

Tévedések kikerülése végett kijelentjük, hogy intézetünk kezelésével, temetések felvétele és rendezésével

Kindl Alajos urat

biztuk meg.

Maradunk kiváló tisztelettel

Hartl Ferencz és társai.

Kindl Ferencz, Szigriszt János, Lauber Rezső,
özv. Hoffman Károlyné, özv. Edhoffer Ferenczné.

Pósta és távirda czim: „Kegyelet“ Pécs.

Telephonszám Perczel-utca 85. Kis-tér 86.

Telephonszám Perczel-utca 85. Kis-tér 86.

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Ausztriai fiók;
Bpst. Ferencz-Józseftér 5-6. Bécs Gisellastrasse 1. sz. a.
a társaság házában a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. jun. 30-án
frk 117.550,797.—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891. évi június 30-án 20.725,259.—

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések visszavásárlások után a társaság fenállása óta (1848) 249.311,449.—

A legutóbbi 12 havi üzleti idő alatt a társaságnál értékig nyújtottak be ajánlatok, miáltal a társaság fenállása óta benyújtott ajánlatok összertéke 1.728.184,555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a **magyar és osztrák fiókok**,

Bogláron a balaton partján a *Hét házban*

2 bútorozott szoba

a fürdő idényre azonnal kiadó. Bővebbet **Rónai Béla** fodrásznál.

6

Hegyháti járás főszolgabirájától

árv. 1892.

Arverési hirdetmény.

Baranyamegye árvaszékének 23500/II. 1891. sz. határozata folytán árverés alá bocsájtatik kk. Balázs Róza, Mari, János, László és Anna tulajdonát képező, a szászvári 131. sz. tjkvben teivett $\frac{1}{3}$ kutelek, legelő és erdőilletőséggel.

Az árverés 1892. évi augusztus hó 2-ik napján délelőtt 9 órakor Szászvár községben, a körjegyző hivatalos helyiségében fog megtartatni, a kikiáltási ár 400 frt o. é. allapittatik meg.

Az árverezni kívánók tartoznak a fenti kikiáltási ár 10 százalékát, vagyis 40 frtot készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban bánatpénzül letenni; mely összeg a második vételári részletbe fog betudatni.

A fentmegnevezett ingatlan a legtöbbet ígérő árverezőnek fog eladatni, ki is tartozik a vételár $\frac{1}{3}$ ad részét azonnal a hatósági kiküldött kezére, $\frac{1}{3}$ -ad részét 6 hó múlva, és az utolsó $\frac{1}{3}$ -ad rész tartozásképen fog fennmaradni, s a vett ingatlanra lesz bekebelezve 7% kamattal.

A megvett ingatlan f. évi október hó 1-ső napján azonnal a vevő fél birtokába adatik át, mely naptól fogva huzza annak hasznát, de viseli a terheit, így az adót is

Az 1881. évi 60 t.-cz. 187. §-a értelmében az árverés után teendő nagyobb ajánlatnak, és újabb árverés elrendelésének, — úgy a hivatkozott törvény minden vonatkozó intézkedéseinek és rendelkezéseinek, a jelen árverési ügyben is helye van.

A vételár teljes lefizetése után, — vevőnek — a tulajdonjog bekebeleztetésére alkalmas — gyámhatóságilag jóváhagyott — adásvevési szerződés fog kiadatni, a melynek alapján a megvett ingatlan saját költségén nevére tulajdonjogilag bekebelezetheti.

Ha a vevő a fent elősorolt kötelezettségeknek pontosan meg nem felelne, úgy a vevő veszélyére és költségére, — egy újabb árverés fog elrendeltetni és megtartatni.

Az árverés csak gyámhatóságnak megerősítése után leszzen jogérvényes.

Sásd, 1892. július 5-én.

Rapun Aladár

szolgabíró.

Csúz, köszvény, tagszagatás, fejfájás, csipő-fájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-euybitó szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennél fogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“
kérendő.

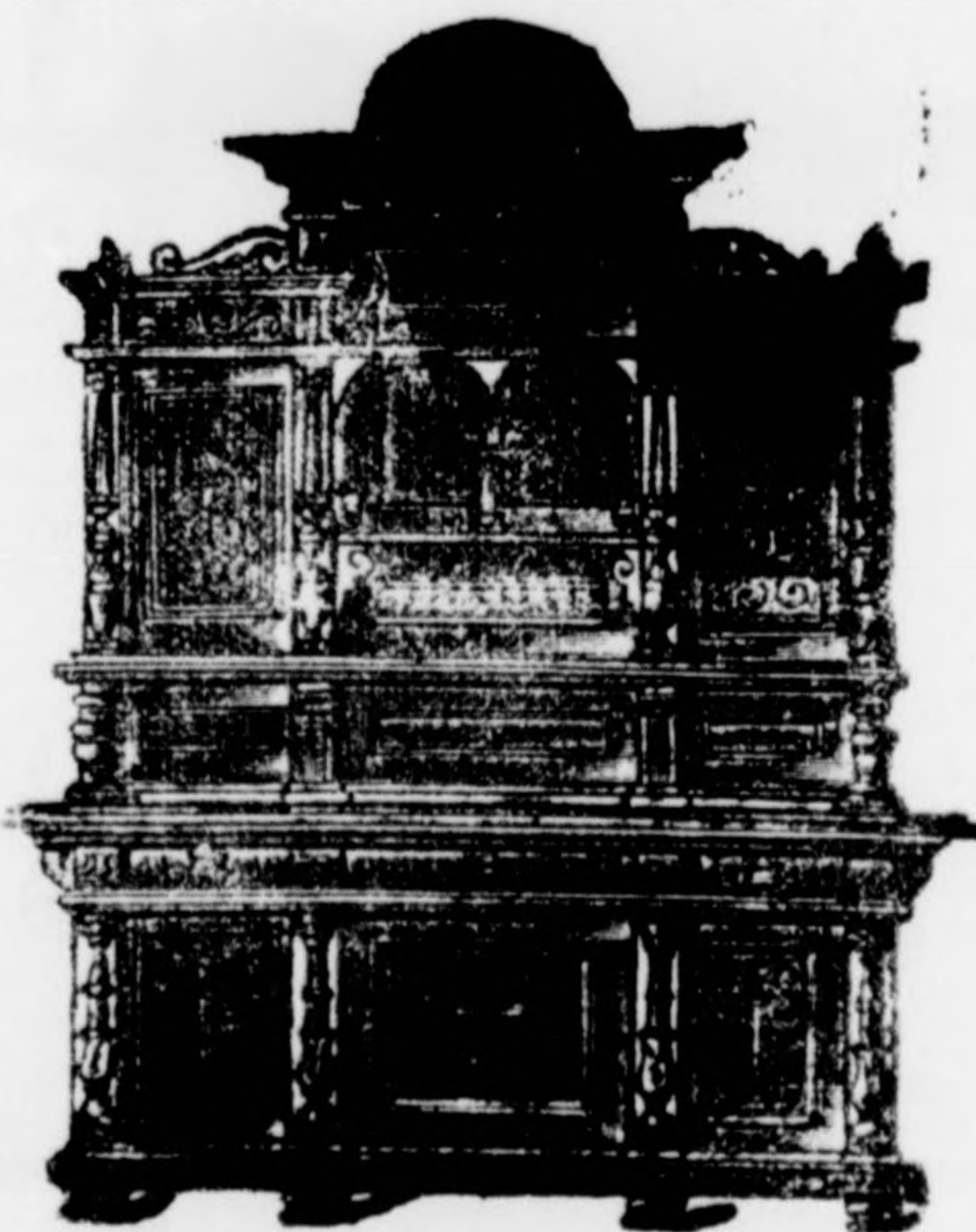
Eladó ház.

A papnövelde-utca 7. sz. alatti ujonnan épült, adómentes,

3 lakosztálylyal biró ház

előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó.

A feltételekről bővebb felvilágosítást ad **Simontay János** ügyvéd, megye-utca 18. szám.



ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbitva)

PÉCSETT

Ferencziak-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stylszerűen berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű **fa-, vas- és kárpitozott bútorok**, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.